

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1725. usque ad annum 1728

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1784

VD18 13322648

§. 4. Hæc caussa in utroque soro agitata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67667)

Sæc. XVIII.
A. C. 1725

nica inciderat, perlectis Evangelii ver-
bis populo denuntiat, quod grave pa-
trassent peccatum, proin Pastoris sui
voci rebelles noxam Sacramentali con-
fessione eluerent, scriptumque peractæ
confessionis testimonium proxime affer-
rent. Paruere omnes, exceptis duo-
bus, quorum pertinaciam, ut frange-
ret Parochus, termini loco diem vige-
simam septimam Augusti, præfixit,
intra quod spatium, si non resipisce-
rent, Sacramentorum usum sibi inter-
dictum scirent.

§. IV.

Hæc causa in utroque foro agitata.

Tum vero mutuæ contentioni datur
initium; Senatus quippe Lucer-
nensis jurisdictionem suam læsam ra-
tus, Parochum per Constantiensis Epi-
scopi Commissarium nomine Rislerum
ad diem duodecimam Septembris com-
parere jubet. Hic vero datis ad Sena-
tum literis exponit, obstare exemptio-
nem a foro laico; choreas, prout agi
solerent, esse in se illicitas, a quocun-
que demum permitterentur; nec ferias
ab opere servili eo fine indici, ut dies
Deo sacri in ebrietatibus atque inho-
nestis ejusmodi oblectationibus infume-
rentur; Parochi ergo esse, eas prohi-
bere,

bere, seque hac in re magis Deo, quam hominibus obedire debuisse, proin sperare, ipsum Senatum ejusmodi corruptelis sua etiam auctoritate deinceps obviam iturum, & a molesta hac vexatione destitutum: Eodem ferme tenore ipse Parochus ad citationis literas die septima Septembris sibi consignatas, die decima quarta ejusdem Mensis respondit, & opposita fori exceptione declaravit, se sine Episcopi sui jussu comparere non posse. Verum officiosa utriusque excusatio novæ indignationis argumentum exstitit. Senatus ergo habita deliberatione statuit, Parocho per Apparitorem denuo esse præcipiendum, ut die decima nona Septembris coram utroque Consule compareret; secus in contumaciæ poenam exilio mulctandum fore. Vix hoc Senatus mandatum perceperat Parochus, cum illico literis modestia, ac submissione plenis inducias sibi indulgeri peteret, ut quid hac in re agendum, a suo Episcopo interim exploraret. Sed surdas pulsabat aures; Senatus quippe eadem die decima nona Septembris Parochum ceu contumacem amovit, atque intra viginti quatuor horarum spatium e ditione Lucernensi excedere jussit, in ejus locum subrogato quodam P. Capuccino. Re comperta Joannes Fran-

Sæc. XVIII.
A. C. 1725

ciscus Constantiensis Episcopus die trigesima ejusdem Mensis ad Lucernensem Senatum literas dedit, in quibus sua & Ecclesiæ jura palam violari quebatur, ac Senatum gravibus omnino verbis monebat, ut Parochum restitui juberet. Ast Lucernenses die duodecima Octobris Episcopo rescribere, Senatui tanquam supremo Domino jus competere, ut delinquentes Clericos citare, necnon contumaces exilii pœna afficere posset, atque hoc jus longævo etiam usu & antiquissimo privilegio esse munitum. Eadem quoque die, qua Senatus ad Episcopum has dedit literas, Parochianis injunxit, ut intra descendium, prout id juris ipsis conveniret, novum Parochum nominarent. Hi ergo die decima quarta Octobris Sacerdotem quemdam, nomine Nicolaum Müllerum designarunt, cui tamen confirmatio Ecclesiastica & cura Pastoralis ab Episcopo neutiquam concessa est. Tentabat tum Dominicus Passionæus Sedis Apostolicæ apud Helvetios Nuntius, tam monitis, ac precibus, quam auctoritate Senatum ad saniora reducere. Cum autem Lucernenses iterata Nuntii æque ac Episcopi monita flocci haberent, Passionæus clam Lucerna excessit, & Altorffium, haud ignobile in Uraniensi Cantone oppidum, die vigesima

gesima octava Octobris ex Pontificis Sæc. XVIII.
 mandato suam Sedem transtulit, re- A.C. 1725.
 lieto scripto, quo in discessus sui
 causam obtendebat violatam immu-
 nitatem Ecclesiasticam: Postea aliis li-
 teris prima Novembris die datis ex-
 actam non minus ac sinceram indignis-
 simæ hujus violentiæ relationem Sena-
 tui consignari jussit, ex qua hic colli-
 geret, quam graves & justæ fuerint
 rationes, quibus permotus Pontifex
 Nuntii sui Tribunal transferri præce-
 pisset. Episcopus quoque alio scripto
 die vigesima sexta Octobris declarabat,
 quod Sacerdotem nuper nominatum
ad curam ibi administrandam admittere ne-
queat, sed potius contra illum canonica
remedia adhibere cogatur. Demum die
 secunda Novembris sua jura, ac im-
 munitatem Ecclesiasticam propugnaturus,
 ex Codice Theodosiano, Capitularibus
 Francorum, & Herardi Archiepiscopi
 Turonensis in Synodo Exoniensi Anno
 1287. necnon ex Constitutione Friderici
 II. Imp. docuit, *fas non esse, ut Divini*
muneris Ministri temporalium potestatum
subdantur arbitrio, imo potius præcipi,
ut nullus Ecclesiasticam Personam in
criminali quæstione vel Civili ad sæculari
judicium præsumat atrahere: Præterea
 Episcopus Senatui in memoriam revocavit,
 quod is quidem Anno

Anno

Sæc. XVIII. Anno 1573. in pari ferme causa anti-
A. C. 1725. quam in Clericos animadvertendi consuetu-
 dinem contra Pontificem obtenderit, Gregorius autem XIII. palam declara-
 rit, *nulla omnino consuetudine quamvis ve-*
tustissima & ipsorum etiam Clericorum vo-
luntate roborata fieri posse, ut Laici de
Clericis judicent. Ad hæc tamen Epi-
 scopi rationes obmutuere Lucernenses,
 & duntaxat die 9. Nov. reposuerunt,
 indecens fore, ut Princeps unacum re-
 belli suo subdito ad iudicium trahatur,
 & primum experiri cogatur, an non
 ab extero Iudice ad ejusmodi subditum
 in sua ditione tolerandum compellatur:
 quapropter se nullatenus dubitare, quin
 Episcopus Parochum recens nomina-
 tum prævio examine ad curam ani-
 marum exercendam admissurus sit: va-
 lere quidem in certis casibus immuni-
 tatis privilegia, nunquam tamen con-
 tra antiquas Lucernensium consuetu-
 dines; indignum etiam esse, ut privi-
 legium a laica potestate concessum in
 ejusdem potestatis destructionem con-
 verteretur, præcipue cum ejusmodi
 favor indultus esset Ecclesiasticis, ut
 eo tranquillius suæ vocationi, & ani-
 marum salutis invigilarent, non autem,
 ut ejusmodi immunitatis præsidio ini-
 quitatem, pervicaciam, & rebellio-
 nem contra suos Principes contegerent.

Ve-

Verum ad hæc Constantiensis Episcopus die decima octava Decembris reposuit, haud sibi ignotum esse, illud Sæc. XVIII
A. C. 1725. illud jus, quod supremis Principibus in crimine perduellionis, in periculo seditionis, & perturbatione pacis publicæ ad tuendam Rempubicam, servato tamen moderamine inculpatæ tutelæ, competeret, nec tamen se ignorare, quod Clericus ad S. Ordines promotus Principis laici subditus esse desineret, atque ab ejus jurisdictione *coercitiva* eximeretur &c.

§. V.

Pontificis sollicitudo pro componenda hac controversia.

Hucusque præsentis controversiæ flamma sub domesticis veluti cineribus latere videbatur, atque etiamnum spes affulgebat, fore, ut propositis ultro citroque rationum mementis res componi posset: Cum autem Episcopus cunctis remediis incassum adhibitis Lucernensium duritiem vincere haud valeret, summi Pontificis præsidium implorabat, atque ad eundem totam facti speciem, prout a præfato Parocho erat relata, transmisit hoc tenore: „Anno Domini „1725. & primum quidem 10. Augusti „festo